

ÚLOHA A MÍSTO PŮSOBNÍ ČESKÉHO PRAPORU A POLNÍHO CHIRURGICKÉHO TÝMU

Pplk. MUDr. Miroslav KOCOUREK, pplk. MUDr. Miloslav MATOUŠEK, mjr. MUDr. Petr CHMÁTAL
Chirurgická klinika VLA JEP Hradec Králové v Ústřední vojenské nemocnici, Praha
(přednosta: prof. MUDr. Miloš Hájek, DrSc.)

21. února 1992 Rada bezpečnosti OSN schválila rozmístění mírového sboru o síle 14 000 mužů v Jugoslávii pod názvem UNPROFOR ke kontrole dodržování příměří a na ochranu místního obyvatelstva. První jednotky UNPROFOR přijely na území Jugoslávie v polovině dubna 1992.

Naše tehdejší federální vláda svým usnesením číslo 27 ze 16. 1. 1992 rozhodla o zahájení přípravy na vyslání armádní jednotky do mírové mise OSN na území bývalé Jugoslávie. Hned na to se ve Výcvikovém středisku mírových sil OSN v Českém Krumlově urychleně dotvářel klasický pěší prapor v síle 500 osob a 3 rot. Příslušníci praporu procházeli náročným výběrovým řízením. Do jednotky byli zařazováni jen vojáci-dobrovolníci, kteří byli ochotni plnit úkoly nasazení na vysoké profesionální úrovni se schopností plně se podřizovat rozkazům a nařízením, které vyplývají z mandátu OSN pro danou mírovou operaci.

Dne 7. 3. 1992 vstoupil v platnost mandát OSN pro ČSFR, 11. 3. 1992 vydalo Federální shromáždění ČSFR souhlas k vyslání jednotky a o 2 dny později již odletělo prvních 15 důstojníků čs. armády do bývalé Jugoslávie. Pět z nich bylo určeno pro štáby mise UNPROFOR a 10 tvořilo kontaktní skupinu důstojníků praporu mírových sil. Hlavní síly našeho praporu byly rozvinuty do 18. dubna 1992 v počtu 502 vojáků a vojenských policistů. Prvním velitelem praporu byl pplk. Ing. Karel Blahna.

Od počátku mise jednotka působila na území Chorvatska v oblasti tzv. Republiky Srbská Krajina (RSK). Podle vojenského rozdělení v sektoru Jih, spolu s francouzským a keňským praporem mírových sil OSN. K nejdůležitějším úkolům příslušníků praporu patřilo: vybudování a zabezpečení činnosti na desítky kontrolně propouštěcích stanovišť (CHECK POINT) zóny, organizování mobilních pozorovacích týmů, včetně pozorovacích míst, dohled nad uložením stažených zbraní z frontové linie ve skladech, ochrana chorvatské obce Podlapač, patrolovací činnost a humanitární pomoc, která spočívala např. v ostraze a materiálním zabezpečení dočasného tábora pro přesídlence u osady Dolní Lapač, kromě toho byl zabezpečován i doprovod konvojů s humanitární pomocí nebo konvojů s vystěhovalci z Krajiny do Chorvatska.

Velice důležitou úlohu plnil prapor i ve vztahu k velení sektoru Jih. Po otevření chorvatsko-srbské fronty mezi Zadarem a Benkovací v lednu 1993, kdy byla činnost francouzského a keňského praporu z velké části paralyzována, stal se český prapor zálohou velitele sektoru. Jako jediný funkční byl nasazen na stažení

blokováných francouzských vojáků v oblasti Goleše, Drače a Karin Plaže.

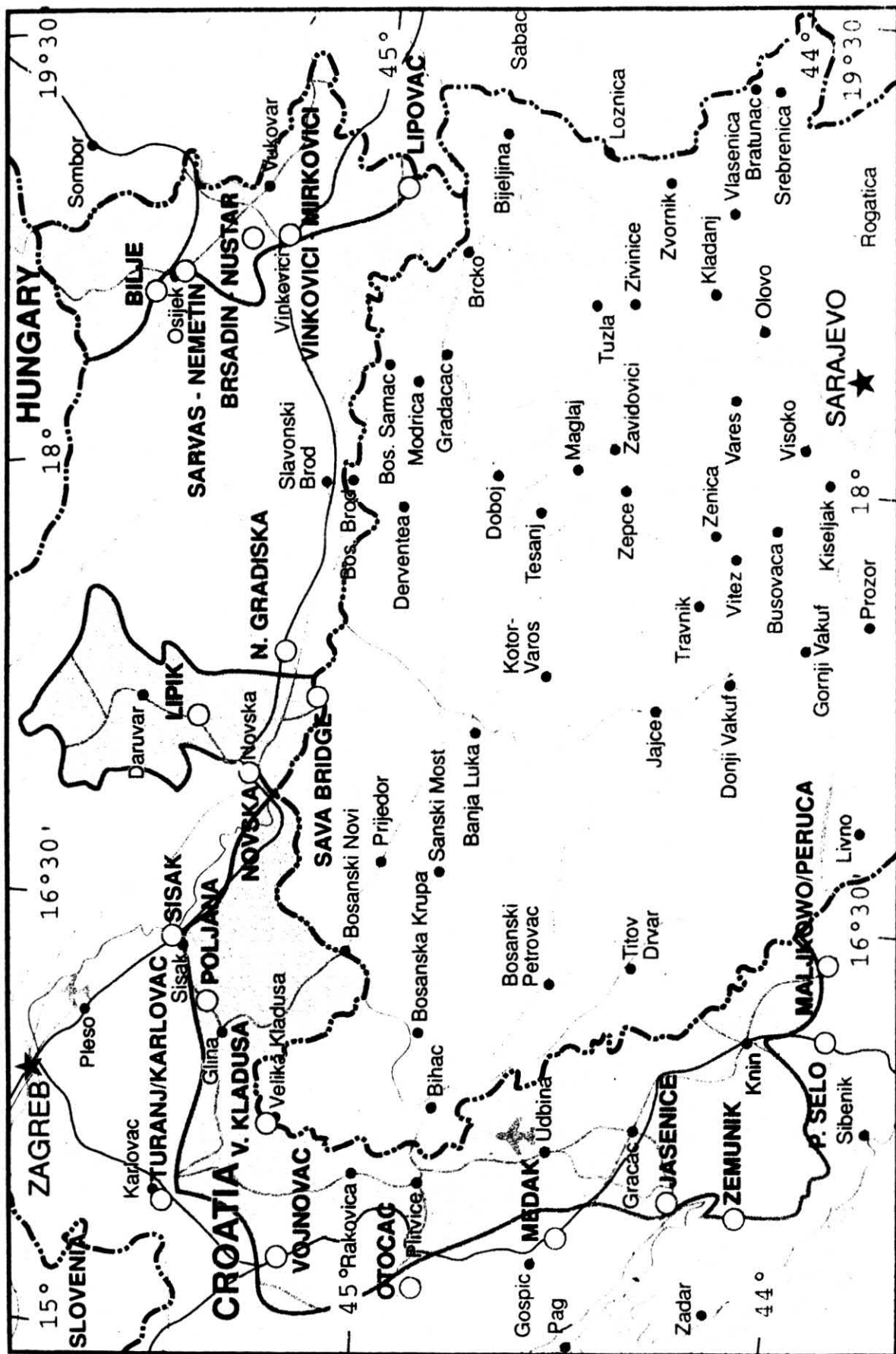
Za dlouhodobou spolupráci s francouzským praporem a za záchranu životů jejich vojáků plnicích stejně jako naši vojáci mírové poslání v Chorvatsku bylo čtyřem příslušníkům českého praporu uděleno vysoké francouzské vyznamenání - Francouzský válečný kříž. Podplukovníku P. Pavlovi (operační důstojník), majoru K. Klínovskému (velitel roty), majoru S. Zaplatílkovi (operační důstojník) a podplukovníku P. Jirkovskému (psycholog) je osobně předal ministr obrany Francie F. Léotard.

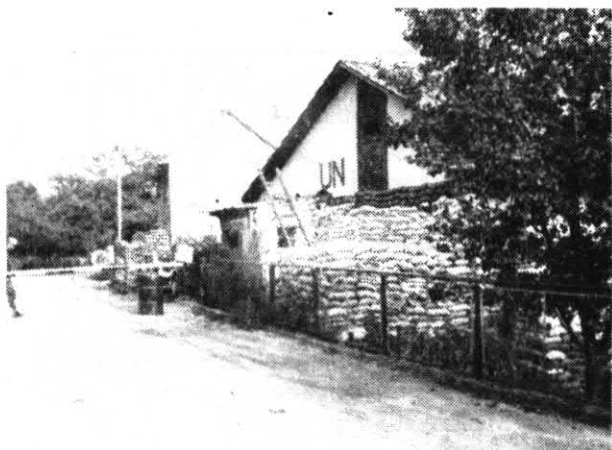
Po rozdělení České a Slovenské federativní republiky působil na území bývalé Jugoslávie ještě 3 měsíce společný česko-slovenský prapor. Při vyhocení válečného stavu v sektoru Jih počátkem roku 1993 si prapor AČR a ASR udržel akceschopnost a plnil úkoly mandátu a usnesení Rady bezpečnosti OSN v plném rozsahu, za což obdrželo velení praporu vysoké ocenění ze strany vedení sektoru i celé mírové mise. V dubnu 1993 došlo k tragické události. Při dělostřelecké přestřelce mezi chorvatskou a srbskou stranou byl zabit jeden příslušník ASR a jeden příslušník AČR byl zraněn.

Koncem dubna 1993 nahradil společný česko-slovenský prapor samostatný prapor mírových sil OSN Armády České republiky. Velitelem praporu se stal pplk. Ing. V. Braun. V září 1993 změnilo velení UNPROFOR našemu praporu úkol a prostor dislokace. Hlavním úkolem bylo dosažení větší odolnosti nových stanovišť a plnění dalších úkolů podle rozhodnutí velitele sektoru.

Na základě rozhodnutí Parlamentu ČR byl vojenský kontingent českého praporu rozšířen. V průběhu února a března 1994 byl posílen o 480 osob a dosáhl počtu 958 příslušníků. Celkově byl náš prapor doplněn o další mechanizovanou, průzkumnou ženijní rotu, protitankovou četou a polní chirurgický tým. V dubnu 1994 převzal velení praporu pplk. Ing. V. Saidl.

Prapor i nadále působí na území tzv. Republiky Srbská Krajina. Tato zaujímá asi jednu třetinu území Chorvatska a nikdy nebyla oficiálně uznána. Zde stráží prostor o rozloze 1918 km² a hranici Chorvatska s Bosnou v délce kolem 90 km. Sídlo velení českého praporu je Titova Korenica, camp Borie. Zde je také rozvinuto praporecké obžviště, pracuje tady NZS, jeho zástupce, zubní lékař a zdravotníci. Je zde také pojízdné zubní laboratorium. Každá naše rota je zabezpečena lékařem a zdravotníkem. U jednotlivých stanovišť jsou sběrači raněných.

Polní chirurgický tým (CZECH REPUBLIK FST) byl rozvinut v Kninu (hlavní město RSK) na HQ sektoru Jih. Více než šest měsíců roku 1994 to bylo jediné zdravotnické zařízení tohoto typu v jižním sektoru. Vzhledem k přístrojovému vybavení a možnostem týmu je zde poskytována chirurgická péče v celém rozsahu, dále pak ambulantní služby pro všechny příslušníky UN přítomné v sektoru.

Pacienti byli přiváženi do tohoto zařízení zdravotnickými prostředky od jednotek. Po ošetření běžných

onemocnění a poranění byli odvázeni zpět. Nemocní po minovém poranění byli operováni a po stabilizaci stavu transportováni helikoptérou do MASH v Zagrebu. Nemocní po méně závažných chirurgických výkonech byli hospitalizováni a propuštěni přímo k jednotkám. Podrobnější popis práce FST bude uveden na jiném místě.

Do redakce došlo 23. 2. 1995